

Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie gminy Dąbrowa Białostocka w roku 2022

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 338 t.j.), art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2023 r. poz. 537 t.j.), § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sokółce dokonał oceny obszarowej jakości wody w gminie Dąbrowa Białostocka za rok 2022.

1. Liczba ludności w gminie (wg GUS na dzień 31.12.2021 r.) - 10398 osób.
2. Liczba ludności, której udostępniono techniczną możliwość korzystania z wody wodociągowej (dane szacunkowe) – 10362 osób.
3. Producenci wody:
  - Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Dąbrowie Białostockiej, ul. Gen. Sulika 1, 16-200 Dąbrowa Białostocka (wodociąg Dąbrowa Białostocka);
  - Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o. ul. Elewatorska 31, 15-620 Białystok (wodociągi: Nierośno, Jałówka, Stock, Zwierzyniec Wielki);
  - SPZOZ Dąbrowa Białostocka ul. M.C. Skłodowskiej 15;
  - Spółdzielnia Mleczarska „Mlekpól” w Grajewie ul. Elewatorska 13 (wodociąg Oddziału Zakładu Produkcji Mleczarskiej w Dąbrowie Białostockiej ul. 3 Maja 39).
4. Uzdatnianie wody – eliminacja żelaza i manganu z wody przed podaniem jej do sieci odbywa się poprzez jej napowietrzanie i filtrację (dotyczy to wszystkich wodociągów na terenie gminy).
5. Nie stosuje się stałej dezynfekcji chemicznej wody. Dezynfekcja podchlorynem sodu jest technicznie możliwa w każdym z wodociągów w przypadku przekroczenia w wodzie parametrów bakteriologicznych.
6. Lista wodociągów na terenie gminy:

Nazwa wodociągu	Produkcja wody w m ³ /dobę	Liczba ludności	Miejscowości objęte zaopatrzeniem w wodę	Liczba i zakres badań monitoringowych wody
Dąbrowa Białostocka	471	6039	miasto Dąbrowa Białostocka, wsie: Grabowo, Kamienna Stara, Kamienna Nowa, Kirejowszczyzna, Miedzianowo, Nowa Wieś, Osmołowszczyzna, Wesołowo	11 - MA* 2 - MB** 1 – substancje promieniotwórcze***
Nierośno	122	898	Nierośno, Brzozowo, Brzozowo-Kolonia, Krugło, Łozowo, Mościcha	7- MA* 1- MB** 1 – substancje promieniotwórcze***
Zwierzyniec Wielki	154	626	Zwierzyniec Wielki, Zwierzyniec Mały, Kuderewszczyzna, Małowista, Sadek, Trzyrzeczki, Hamulka	7- MA* 1 - MB** 1 – substancje promieniotwórcze***

Jałówka	152	1188	Jałówka, Bagny, Lewki, Olsza, Pięciowłóki, Suchodolina, Wiązówka, Wroczyńszczyzna, Sławno, Podbagny, Sadowo, Nowinka, Reszkowce	7- MA* 1 - MB** 1 – substancje promieniotwórcze***
Stock	167	1611	Grodziszczany, Grzebienie, Harasimowicze, Jaczno, Kropiwno, Ostrowie, Różanystok, Stock, Szuszałewo	7- MA* 1 - MB** 1 – substancje promieniotwórcze***
Indywidualne urządzenie wodociągowe SPZOZ w Dąbrowie Białostockiej	8		Pracownicy i pacjenci szpitala	3 – MA*
Indywidualne urządzenie wodociągowe Oddziału Zakładu Produkcji Mleczarskiej w Dąbrowie Białostockiej	92,8		Pracownicy zakładu	3 – MA* 1 – MB** 1 – substancje promieniotwórcze***

Zakres badań zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294):

MA* (monitoring parametrów grupy A) - Escherichia coli, bakterie grupy coli, og. liczba mikroorganizmów w 22°C, barwa, mętność, smak, zapach, stężenie jonów wodoru (pH), przewodność elektryczna.

MB* (monitoring parametrów grupy B) - parametry mikrobiologiczne - E. coli, bakterie gr. coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C, Enterokoki;
parametry chemiczne, fizykochemiczne i organoleptyczne - barwa, mętność, smak, zapach, stężenie jonów wodoru (pH), przewodność elektryczna, azotyny, akryloamid, antymon, arsen, azotany, benzen, benzo(a)piren, bor, chlorek winylu, chrom, cyjanki, 1,2 – dichloroetan, epichlorohydryna, fluorki, kadm, miedź, nikiel, ołów, pestycydy, Σpestycydów, rtęć, selen, Σtrichloroetenu i tetrachloroetenu, Σwwa, glin, jon amonu, chlorki, mangan, siarczany, sól, utlenialność z KMnO₄, żelazo, magnez, twardość.

Substancje promieniotwórcze*** - Rad 226-Ra, Rad 228- Ra, Radon 222-Rn, Tryt

W ciągu 2022 roku z systemów wodociągowych, działających na terenie gminy, pobrano łącznie w ramach nadzoru sanitarnego (PPIS w Sokółce) oraz w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządców 52 planowych prób wody w tym 7 w zakresie parametrów grupy B.

Ponadto w każdym wodociągu za wyjątkiem indywidualnego ujęcia SPZOZ w Dąbrowie Białostockiej (badanie przeprowadzono w roku 2021) przebadano wodę wprowadzaną do sieci w kierunku obecności substancji promieniotwórczych. Przekroczeń w tym zakresie nie stwierdzono.

W roku 2022 przekroczenia wartości parametrycznych stwierdzono w następujących wodociągach:

- **Jałówka**

- bakterii grupy coli
Bagny 20 – 13 jtk/100 ml wody
Suchodolina 15 - 14 jtk/100 ml wody
- Czas przekroczenia bakterii grupy coli wynosił 5 dni.

- mętność 2,1 NTU)
Pokośno 8

Czas przekroczenia mętności wynosił 15 dni.

- **SPZOZ w Dąbrowie Białostockiej**

- ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C – 290 jtk/ 1 ml wody.

Czas przekroczenia ogólnej liczby mikroorganizmów wynosił 21 dni.

Wg załącznika nr 1 część C tabela 1 rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zaleca się, aby:

- poziom mętności nie przekraczał 1 NTU,
- ogólna liczba mikroorganizmów w kranie u konsumenta nie przekraczała 200 jtk/1 ml,
- oraz nie dopuszcza się obecności bakterii grupy coli w 100 ml wody.

Bakterie z grupy coli są szeroko rozpowszechnione w środowisku. Ich występowanie w systemach dystrybucyjnych nie musi być związana z zanieczyszczeniem kałowym wody, może świadczyć o zanieczyszczeniu wody obcym materiałem np. roślinnym lub glebą. Stwierdzenie obecności bakterii grupy coli sugeruje też nieodpowiednie uzdatnianie wody, wtórne jej zanieczyszczenie lub nadmierną zawartość substancji odżywczych w uzdatnionej wodzie.

Bakterie oznaczane w temperaturze 22°C to zazwyczaj naturalne organizmy występujące w wodach czy glebie. Przyjmuje się, że jeśli występują licznie wówczas są wskaźnikiem zanieczyszczenia organicznego. Bakterie te rozwijają się głównie na filtrach tworząc tzw. błonę biologiczną. Jeśli przedostaną się przez filtry wówczas mogą rozwijać się tam, gdzie mają pożywkę – czyli na sieci wodociągowej czy w zbiornikach wody czystej. Dla ludzi drobnoustroje te nie stanowią poważnego zagrożenia, gdyż nie przeżyją w ludzkim ciele, z uwagi na wyższą temperaturę ciała

Stwierdzona podwyższona wartość mętności w wodzie spowodowana najprawdopodobniej uwolnieniem cząstek zawiesin z osadów ze ścian przewodów wodociągowych nie stwarzała zagrożenia dla zdrowia ludzi. Mimo to należało zabiegać o jej obniżenie do wymaganego poziomu, aby zapewnić akceptowalność wody przez konsumentów.

PPIS prowadził dwa postępowania administracyjne.

W związku z wystąpieniem bakterii grupy coli w wodociągu Jałówka wydał decyzję administracyjną natychmiastowej wykonalności stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia nie wykluczając jednak możliwości korzystania z wody do prac porządkowych i spłukiwania toalet.

W ramach działań naprawczych zarządca wodociągu przeprowadził chlorowanie oraz płukanie odcinków sieci wodociągowych, następnie pobrał próbki wody do badania, które wykazały jej dobrą jakość.

W przypadku wodociągu SPZOZ w Dąbrowie Białostockiej PPIS wydał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia (wodę przeznaczoną do spożycia i przygotowywania posiłków dla niemowląt i dzieci do lat 2 oraz osób ze znacznie obniżoną odpornością należy gotować przez minimum 2 minuty i pozostawić do ostudzenia). Postępowanie zostało zakończone po otrzymaniu prawidłowych wyników badania bakteriologicznego wody.

Jakość wody w pozostałych wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie gminy (Dąbrowa Białostocka, Nierośno, Stock, Zwierzyniec Wielki) odpowiadała wymogom stawianym wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W roku 2022 na omawianym obszarze nie zgłaszano reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody.

Z up. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sokółce
Przemysław Komarzewski
Kierownik Oddziału Higieny Środowiskowej
/dokument podpisany elektronicznie/